

Tomba del General Vallmanya (megàlit)

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Demarcació de Castelltallat
Emplaçament Ctra. BV-3002, al km. 10.5 camí direcció S-W cap a Caseta de l'Oliva. Poc abans, camí est uns 70 m
Alçada: 695

Coordenades:

Latitud: 41.82576
Longitud: 1.61687
UTM Est (X): 385139
UTM Nord (Y): 4631355

Classificació

Número de fitxa 08229 - 289
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Edats dels Metalls Prehistòric
Segle XXII-XVIaC
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Lloses caigudes, lleugerament coberta per la vegetació
Protecció Inexistent
Número inventari Sí: CCAA 8057
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08229A010000970000MX
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Descripció

Dolmen de dimensions modestes emplaçat a la carena d'un petit serrat que divideix dues valls, a nord i sud. Es troba més al nord de la Serra de Castelltallat i tocant ja a la riera de Coaner. No hi ha consens entre els diferents autors sobre la seva tipologia. Podria ser una cista o gran caixa megalítica, una cambra pirinenca, una cambra neolítica o una arca amb vestíbul-pou. Està orientat en sentit oest-est, amb una lleugera inclinació cap al nord, i en el seu estat actual conserva tres lloses corresponents a la cambra. Concretament, una a la capçalera de ponent i una llosa a cada lateral. En relació amb la planta publicada pel seu excavador, Mn. Serra Vilaró, hi faltaria una llosa petita del lateral sud. La llosa lateral nord s'ha partit en dues parts. Al cantó de ponent s'amunteguen algunes lloses, més petites, mentre que en el costat nord-est hi ha, quasi a tocar amb la llosa del lateral nord, una altra llosa de grans dimensions que podria haver estat la cobertera o bé la llosa lateral que tancaria el sepulcre. El túmul que cobria el megàlit es troba molt erosionat, però se'n poden apreciar lleus vestigis al voltant immediat de la cambra. Les lloses són de gres. Segons els treballs fets per Oriol Font, les mides són: 2,5 m de longitud; 1,7 m d'amplada a l'inici de la cambra; 1,35 m d'amplada a l'altura de la capçalera; 0,95 m d'altura (ambdues lloses laterals). Segons CARRERAS (2005), devia tenir un túmul d'uns 10 m de diàmetre, el qual no apareix en la planta publicada per Mn. Serra Vilaró. En el moment de l'excavació mn. Serra Vilaró ja es trobà que el sepulcre estava remogut, però encara hi recollí 69 peces dentàries, la qual cosa indica que es tractava d'un sepulcre col·lectiu. També hi documentà alguns fragments de ceràmica: un fragment de vora d'un vas campaniforme regional, del tipus pirinenc, amb decoració incisa, i un fragment informe de ceràmica amb decoració a base d'unglades (Serra Vilaró, 1927). Aquests materials indicarien una cronologia dins el calcolític o començaments del bronze inicial. Pel que fa a la tipologia del megàlit, hi ha diferents criteris. Ha estat classificat com una cista megalítica (Daura et al., 1995). Miquel Cura (1975) també havia defensat aquesta línia, tot i que ben aviat va entendre que es tractava d'una possible cambra pirinenca (1976) fins que, més endavant, va parlar d'una probable cambra neolítica (1991). Per Oriol Font, que l'estudià l'any 2003, no és possible determinar amb certesa la tipologia arquitectònica d'aquest megàlit. No descarta que sigui una arca amb vestíbul-pou, tot i que s'inclina més aviat per un dolmen simple del tipus cambra pirinenca, o bé una gran caixa megalítica. Mañé el classificà com una arca amb vestíbul-pou (2004), atès que la planimetria aixecada per Serra Vilaró reflecteix una llosa, de menors dimensions que les dues laterals, en el costat sud de la cambra, marcant la continuació d'aquest lateral (1927).

Observacions:

El material procedent de les excavacions es conserva al Museu Diocesà i Comarcal de Solsona.

Història

Mossèn Serra Vilaró va excavar aquest megàlit a la dècada de 1920. El seu estat no ha canviat gaire respecte a la planimetria publicada després d'aquesta excavació. Posteriorment, ja el 2003, un equip de la Universitat de Barcelona dirigit per Josep Oriol Font Cot hi va portar a terme una campanya de prospecció.

Bibliografia

- CARRERAS, E (2005). "Els monuments megalítics del marge dret del riu Cardener (Bages). En memòria de Miquel Cura i Morera ". Pyrenae. vol. 2, 36, p.41-85.
- CURA, M (1975). "Consideraciones sobre los enterramientos en cistas neolíticas y su evolución posterior en Catalunya". XIII Congreso Nacional de Arqueología. Huelva.
- CURA, M. "El megalitisme i el vas campaniforme a les conques del Segre i de l'Alt Llobregat". Cypsela. I.
- CURA, M (1991). "Noves aportacions al megalitisme català: revisió de les sepultures del "solsonià" amb l'aparició de les primeres cambres neolítiques". 9è Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà. Puigcerdà-Andorra, p.262-264.
- DAURA, A.; GALOBART, J.; PIÑERO, J (1995). L'arqueologia al Bages. Manresa, Centre d'Estudis del Bages (Monogràfics; 15).
- FÀBREGA, A (1998). "Viatge pintoresc: estat actual dels megàlits del Bages". Dovella, núm. 59, p.7 - 12.
- PERICOT, L (1950). Los sepulcros megalíticos catalanes y la cultura pirenaica. Barcelona: CSIC. Instituto de Estudios Pirenaicos. (Monografías del Instituto de Estudios Pirenaicos. Prehistoria y Arqueología; núm. 4).
- SERRA VILARÓ, J (1927). Civilització megalítica a Catalunya. Contribució al seu estudi. Solsona. Museu Arqueològic Diocesà.

